

Tillatelse

FOR

Buskerud Kraftverker

TIL ERVERV AV FALL OG EKSPROPRIASJON AV RETTIGHETER FOR UTBYGGING AV DJUPDALSFALLENE I NUMEDALSLÅGEN

(MEDDELT VED KONGELIG RESOLUSJON AV 10. JANUAR 1975)

Ved kongelig resolusjon av 10. januar 1975 er bestemt:

- «1. I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. § 4 gis Buskerud Kraftverker tillatelse til erverv av fallrettigheter for utbygging av Djupdalsfallene i Numedalslågen, i det vesentlige i samsvar med framlagte planer og på de vilkår som er inntatt i Industridepartementets foredrag av 10. januar 1975.
2. I medhold av lov nr. 3 av 15. mars 1940 om vassdragene, §§ 62, 148, 104 og 105 gis Buskerud Kraftverker tillatelse til ekspropriasjon av fall, grunn og nødvendige rettigheter i forbindelse med utbygging av Djupdalsfallene i Numedalslågen, i det vesentlige i samsvar med framlagte planer og på de vilkår som er inntatt i Industridepartementets foredrag av 10. januar 1975.»

Betingelser

for Buskerud Kraftverker til erverv av fall for utbygging av Djupdalsfallene i Numedalslågen.

(Meddelt ved kongelig resolusjon av 10. januar 1975.)

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra konsesjonens datum. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 4, 3. ledd, og for øvrig § 2, post 17, annet ledd, som gis tilsvarende anvendelse.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til statens konsesjonsavgiftsfond av kr. 1 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som det konsederte vannfall etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til konsesjonsavgiftsfondene i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 5 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 10 år, regnet fra konsesjonens datum, kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vannkraften tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 11, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Utbygging av vannfallet må påbegynnes innen 2 — to — år fra konsesjonens datum, og vannbyggingsarbeidene må fullføres og

anleggets drift påbegynnes innen en ytterligere frist av 5 — fem — år.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsatte, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hva der måtte være avgitt til bruk for stat eller kommune etter post 12 og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke nien sinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegger selskapet en løpende mulkt stor kr. 200 — to hundre kroner — pr. dag, hvori vedkommende frister oversittes.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillinger — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, som det kan får for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle tvist om dette avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli

praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes, å forelegge NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende inntaksdammen slik at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av NVE. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betales av anleggets eier.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten medmindre departementet treffer annen bestemmelse.

10.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av NVE, utføre de hydrologiske observasjoner, som i det offentliges interesse fin-

nes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal sendes Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år, regnet fra konsesjonens datum.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttak av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

12.

Konsesjonæren plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelser av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Konsesjonæren skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Ved

plassering av stein og jordmasser skal også stedlige myndigheter tas med på råd. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av konsesjonæren.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

13.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av vedkommende departement.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av post 2, 4, 11 eller 13, første eller annet ledd, kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med ervervslovens § 26, annet ledd.

14.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende, jfr. ervervslovens § 2.

Betingelser

for Buskerud Kraftverker etter vassdragslovens §§ 62, 148, 104 og 105 til ekspropriasjon av rettigheter og til utbygging av Djupdalsfallene i Numedalslågen.

(Fastsatt ved kongelig resolusjon av 10. januar 1975.)

1.

a)

Buskerud Kraftverker skal etter skjønnets bestemmelse treffe tiltak eller innbetale et beløp til Rollag kommune for å kompensere for økede utgifter ved avkloakking av områder som berøres ved kraftverksutbyggingen. Skjønnen legger i denne forbindelse også til grunn en rimelig fremtidig øking av forurensningsgraden av området.

b)

Utbyggeren bekoster en jevnlig undersøkelse av resipientforholdene i det berørte vassdragsavsnitt etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

2.

a)

Dammen skal innrettes slik at det senere er teknisk/økonomisk mulig å innpasse i denne en fisketrapp i samråd med Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Videre skal det i den utstrekning dette blir pålagt av Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk utføres tiltak i det tørrlagte elveleiet, så som bygging av fisketrapp og/eller kanal.

b)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, tar de nødvendige hensyn for å forebygge skader på vilt- og fiskebestanden som berøres av utbyggingene, reguleringene og den øvrige drift av anleggene. Herunder skal konsesjonæren i rimelig grad forebygge fare for tilslamming og annen forurensning av vassdragene, anordne sperregitter foran tappetunneler og utløpet av kraftstasjonen hvis kostnadene med tiltakene står i rimelig forhold til det som oppnås.

c)

For å avhjelpe skadevirkninger av utbyggingen plikter konsesjonæren etter nærmere bestemmelser av vedkommende departement eller den dette bemyndiger:

- a. å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også smolt og annen flerårig fisk) av det antall, de arter og stammer, den størrelse og kvalitet, og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes,
- b. å bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser, herunder langtidsundersøkelser og å delta i fellesfinansiering av større biologiske undersøkelser som omfatter de populasjoner som berøres av utbyggingen,
- c. å foreta utfiskinger (uttynninger) dersom utbyggingen fører til overbefolkning eller forverring av de naturlige forhold, og
- d. å dekke utgiftene med utvidet jakt- og fiskeoppsyn i anleggsperioden.

d)

Dersom det som følge av kraftutbyggingen oppstår skader som berører vilt- og fiskebestanden i området, tilpliktes konsesjonæren utover det som er nevnt ovenfor å bekoste ytterligere tiltak som departementet bestemmer, såfremt omkostningene står i rimelig forhold til det som derved vinnes.

3.

Spørsmålet om — og i tilfelle hvilke — tiltak som skal treffes for å avhjelpe ulemper for vannforsyningsanlegg, båttrafikk og for Rollag kommunes industribygg avgjøres av ekspropriasjonsskjønnet.

4.

Buskerud Kraftverker avgir nødvendig vann til fløting eller fremfører tømmeret forbi utbyggingsstrekningen etter avtale eller etter bestemmelser fastsatt ved skjønn i henhold til vassdragslovens § 112.

5.

Buskerud Kraftverker plikter å bygge grunddammer i utbyggingsstrekningen av hensyn til utseendet og fiskens gang på strekningen etter Industridepartementets bestemmelse. Planleggingen skjer i samråd med Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk og Numedalslågens fellesfløtningsforening.

Buskerud Kraftverker plikter å slippe den minstevannføring forbi inntaksdammen, som av hensyn til forurensningssituasjonen, fiske-

bestanden og utseendet er nødvendig. Størrelsen av minstevannføringen fastsettes av Industridepartementet.

6.

Buskerud Kraftverker plikter etter bestemmelse av NVE å utføre forbyggingsarbeider i oppdemningssonen der dette måtte vise seg nødvendig.

7.

Buskerud Kraftverker plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelse av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelse ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Buskerud Kraftverker skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Buskerud Kraftverker plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Ved plassering av stein- og jordmasser skal også de stedlige myndigheter tas med på råd. Buskerud Kraftverker plikter

å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Buskerud Kraftverker plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av Buskerud Kraftverker.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

8.

Vasstanden ved inntaksdammen kan variere mellom kotene 188,1 og 194,50 men aldri holdes så høy at vasstanden i Bergsjø overstiger kote 194,50 når vassføringa fra sjøen er under 73 m³/sek. Ved vassføringer over 73 m³/sek. skal det manøvreres slik at de nåværende vasständer i Bergsjø ikke forhøyes.

Lukemanøvreringen under flom skal skje slik at avvik fra nåværende vasstandsforhold blir minst mulig og ikke over 10 cm.

De tillatte reguleringsgrenser skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som godkjennes av NVE.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannständer, samt observeres og noteres — om det forlanges — regnmengder, temperatur m.v. NVE kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som Buskerud Kraftverker plikter å oppbevare for hele reguleringsstiden.